

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
FÖRSVARSUTRII DNINGSFÖRENINGEN

MNL

Maanpuolustusnaisten Liitto ry:n
koulutusohjelma (MPK koulutusohjelma
2020)

(MPK suunnitelma 130/1.03/20.9.2019)

HELSINKI 2019

Maanpuolustusnaisten Liitto ry:n koulutusohjelma

Sisällysluettelo	sivu
1. Yleistä	3
2. Koulutusohjelma lyhyesti	3
3. Maanpuolustusnaisten liitto ry:n koulutusohjelman koulutuskokonaisuuksien, moduulien ja kurssien kuvaukset	5
3.1. Koulutusohjelman käytännön organisointi	5
3.2. Peruskoulutuskokonaisuus	5
3.3. Syventävä koulutus	8
3.4. Kouluttajakoulutus	8
3.5. Johtamiskoulutus	11
4. Muu koulutustoiminta	12
4.1. SoMa	12
4.2. Jotos	12
4.3. Räättälöity arjen turvallisuus -koulutus	13
4.4. Liiton koulutusvastaavien koulutus	14
5. Yhteenveto MNL:n järjestämästä koulutuksesta	14
6. Muuta	16
Liitteet	
1. Ehdotus koulutusohjelman kehittämisryhmäksi	18
2. Ehdotus PVMOODLE työtilan rakenteeksi	19
3. Ehdotus koulutusohjelman jalkauttamissuunnitelmaksi 2020-2025	20
4. Koulutusohjelmaa tukevia opetuspaketteja, internet-	

sivustoja ja PVMOODLE-työtiloja	22
5. Maanpuolustusnaisten liitto ry:n koulutusohjelman kurssien tarkempaa sisältöä	23

1. MPK suunnitelma 60/1.03/18.4.2019 (Koulutusohjelmien päivittäminen 2019)
2. MPK suunnitelma 119/1.03/15.9.2017 Maanpuolustusnaisten Liitto ry:n koulutusohjelma

Maanpuolustusnaisten Liitto ry:n koulutusohjelma 2020

1. Yleistä

Tässä suunnitelmassa esitetään Maanpuolustusnaisten Liitto ry:n päivitetty koulutusohjelma, joka on laadittu yhteistyössä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) kanssa. Koulutusohjelma on laadittu vapaaehtoistyönä liiton koulutustyöryhmän toimesta. Maanpuolustusnaisten Liitto ry on liittohallituksen kokouksessaan 24.-25.8.2019 käsitellyt koulutusohjelmaa ja päätöksellään hyväksynyt sen käyttöönotettavaksi.

Maanpuolustusnaisten Liitto ry vuosittain nimeää koulutustyöryhmän kehittämään liiton koulustoimintaa. Vuodelle 2019 työryhmän tehtävänä oli koulutusohjelman edelleen kehittäminen ja jalkauttamisen edistäminen. Vuonna 2019 koulutustyöryhmään kuuluvat Anu Keränen (pj), Pirjo Rajakangas, Hanna Pohjantuli ja Mervi Liimatainen sekä Satu Virtanen, joka on edustanut työryhmässä liiton lisäksi myös MPK:ta naisten koulutuksen kehittämiseen keskittyvänä koulutuspäällikkönä. Työryhmään kutsuttiin asiantuntijajäseneksi MPK:n koulutuspäällikkö Juha Niemi, ja koulutusohjelman päivitykseen asiantuntijajäseneksi Kaija Koponen.

Koulutustyöryhmä laati koulutusohjelman päivitystä kahdessa työpajassa: Tuusulassa 1.-2.6.2019 ja Helsingissä liiton toimistolla 3.8.2019. Tämän lisäksi työryhmän puheenjohtaja ja MPK:n koulutuspäällikkö viimeistelivät koulutusohjelman ennen allekirjoitusta.

Tämä suunnitelma korvaa 2. viiteasiakirjana mainitun Maanpuolustusnaisten Liitto ry:n koulutusohjelman (MPK suunnitelma 119/1.03/15.9.2017).

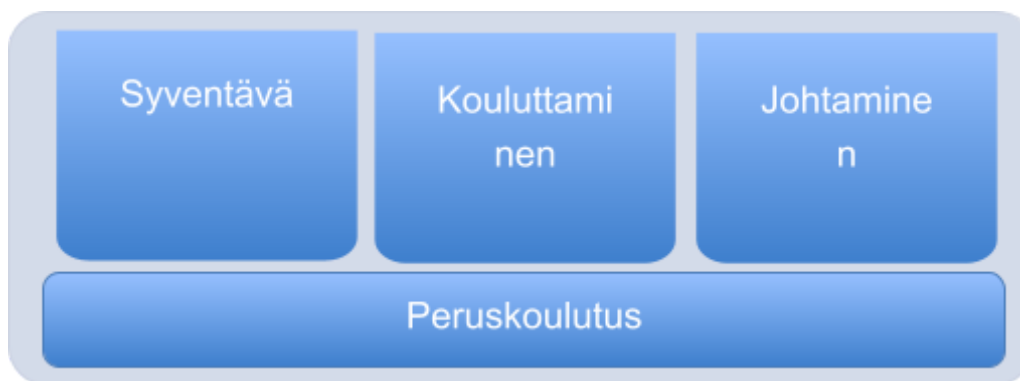
2. Koulutusohjelma

Koulutusohjelman tavoitteena on saada Maanpuolustusnaisten Liiton jäsenistölle perustiedot ja -taidot ennakkoinnista, varautumisesta ja toimimisesta erilaisissa arjen häiriötilanteissa. Koulutus tuottaa osaavia henkilöitä liiton, piirien ja yhdistysten johtajiksi ja muihin vastuutehtäviin sekä harjoitusten

johtajiksi ja kouluttajiksi. Syventävä koulutus antaa osaamisen toimia henkilön kiinnostuksen mukaisessa häiriötilanteiden tai poikkeusolojen tehtävässä viranomaisten apuna.

Koulutusohjelma koostuu neljästä koulutuskokonaisuudesta:

1. peruskoulutus
2. syventävä koulutus
3. kouluttajakoulutus
4. johtamiskoulutus

Kuva 1. MNL koulutuskokonaisuudet

Koulutuskokonaisuudet on esitetty kuvassa 1. Peruskoulutus on suunnattu kaikille järjestön jäsenille. Peruskoulutuksen tavoitteena on lisätä jäsenistön järjestötietoutta ja kehittää heidän henkilökohtaisia valmiuksiaan selvitä arjen häiriötilanteissa. Syventävässä osiossa jäsen voi suuntautua haluamaansa aihepiiriin pariin kouluttautumalla järjestötehtäviin tai esim. harjoituksen tukitehtäviin tai mahdollisiin häiriötilanteiden tai poikkeusolojen viranomaistarpeisiin.

Koulutusohjelmaan liittyy kiinteästi kouluttajakoulutus. Sen tavoitteena on luoda MNL:lle itsenäinen koulutuskyky ohjelman mukaisiin koulutuskokonaisuuksiin viimeistään vuoteen 2022 mennessä. Johtamisen kokonaisuudessa annetaan johtamistaitoja kehittävää koulutusta, joka vahvistaa naisten johtamistaitoja niin järjestötoiminnassa kuin koulutus- ja harjoitustoiminnan johtamisessa.

Koulutusohjelma toteutetaan pääsääntöisesti MPK:n varautumisen- ja turvallisuuden VARTU-kursseina. Kouluttaja- ja johtamiskoulutus järjestetään mahdollisuuksien mukaan VARTU-kursseina (MPK:n jäsenjärjestöjen maanpuolustuskoulutuksen tukeminen ja ohjaaminen, valtionavustus). Peruskoulutuskokonaisuuteen sisältyvän järjestökoulutuksen MNL:n piirit järjestävät itsenäisesti alueellaan ohjeistuksen mukaisesti.

Koulutusohjelman kokonaisuuteen liittyviä muita MPK:n koulutusohjelmia ovat Naisten Valmiusliiton koulutusohjelma ja Varautumiskoulutuksen ohjelma.

Tämän koulutusohjelman tarjonnan lisäksi osallistujia kannustetaan osallistumaan MPK:n ja muiden yhteistoimintatahojen koulutustarjontaan, kuten Naisten Valmiusliiton ja Vapaaehtoisen Pelastuspalvelu Vapepan järjestämiin koulutuksiin.

3. Maanpuolustusnaisten liitto ry:n koulutusohjelman koulutuskokonaisuuksien, moduulien ja kurssien kuvaukset

MNL:n koulutusohjelman koulutuskokonaisuus koostuu neljästä eri kokonaisuudesta, jotka sisältävät erilaisia kursseja ja koulutuksia.

3.1 Koulutusohjelman käytännön organisointi

MNL liittohallitus asettaa vuosittain järjestäytymiskokouksessaan koulutustyöryhmän ja nimeää ryhmän puheenjohtajan, jonka johdolla koulutusohjelmaa toteutetaan.

Jokainen piiri nimeää koulutusvastaavan, joka yhdessä puheenjohtajan kanssa vastaa piirissä järjestökoulutuksen toteuttamisesta, koulutustiedotuksesta ja peruskoulutuskokonaisuuden suorittaneiden palkitsemisesta.

Arjen turvallisuus -kouluttajakurssin käyneet ovat syventyneitä kohderyhmän kouluttamiseen ja muodostavat liitolle kouluttajapoolin. Tavoitteena on, että Arjen turvallisuus - kouluttajakurssin suorittaneet toteuttavat pareittain joko omalla alueellaan tai muualla maassa vähintään yhden Arjen turvallisuus -kurssin vuosittain joko täysimittaisena 16-tunnin laajuisena tai lyhyempänä, räätälöitynä kurssina.

3.2 Peruskoulutuskokonaisuus

Peruskoulutuskokonaisuuden tavoitteena on, että koulutuksen jälkeen osallistujat tietävät Maanpuolustusnaisten Liitto ry:n sekä sen yhteistyökumppaneiden toiminnasta. Lisäksi osallistujat osaavat toimia turvallisesti arjessa ja tietävät miten ylläpitää ja kehittää omia turvallisuustaitoja.

Koulutuksen pääkohderyhmänä ovat MNL:n jäsenet. Arjen turvallisuus -kurseille voivat osallistua myös muut kansalaiset.

Koulutuskokonaisuus koostuu kolmesta koulutustapahtumasta tai kurssista: Järjestökoulutus (3 h), Arjen turvallisuus -kurssi (16 h) ja muu turvallisuutta edistävä koulutus tai kurssi (16 h). Muu turvallisuutta edistävä koulutus tarkoittaa osallistumista esim. MPK:n tai jonkun muun yhteistoimintatahon

(NVL, SPR, SPEK, VAPEPA) kurssille (16 h), joka parantaa jäsenen henkilökohtaista turvallisuusosaamista. Suoritukset on tehtävä kolmen vuoden aikana.

Jäsen todentaa piirin koulutusvastaavalle kurssisuorituksensa, jonka jälkeen hän saa perustason suorittamisesta todistuksen ja suoritusmerkin piirin sääntömääräisessä kokouksessa. Henkilö rekisteröidään MNL:n perustason koulutuksen suorittaneeksi liiton jäsenrekisteriin.

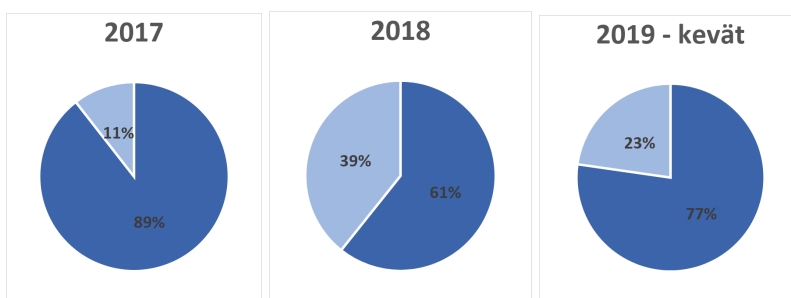

Kuva 1. Peruskoulutusmerkki

Järjestökoulutuksen tavoitteena on piiritasolla tutustuttaa osallistuja MNL:n toimintaan, organisaatioon ja toimintaympäristöön. Tavoitteena on myös, että osallistuja tietää oman piirin ja yhdistyksen toimihenkilöt ja heidän toimenkuvansa, sekä tuntee kouluttautumis- ja vaikuttamismahdollisuudet vapaaehtoisessa maanpuolustus kentässä.

Koulutus toteutetaan yhdistyksessä tai piirissä kolme tuntia kestäväenä MNL:n luentona. MNL piiri järjestää koulutuksen, ja siihen löytyy valmis pohja MNL:n Google Drive -alustalta. Piirin koulutusvastaava kerää osallistujien nimilistan järjestökoulutuksen suorituksen todentamiseksi peruskoulutuksen suoritusmerkkiä varten.

Kuvassa 2 on esitetty järjestökoulutusta toteuttaneiden piirien osuus vuosittain (toteutunut koulutus vaaleansininen).

Kuva 2. Järjestökoulutusten toteutumisen osuus piireittäin (17 piiriä)

Arjen turvallisuuskurssin tavoitteena on, että osallistuja osaa tunnistaa kodin ja lähiympäristön turvallisuusriskejä, ja osaa ehkäistä niitä ja varautua niihin. Osallistujat saavat turvallisuuteen liittyviä perustietoja ja -taitoja, joita he voivat soveltaa arjessaan.

Kurssi toteutetaan 16 tuntia kestäväenä VARTU-peruskurssina. Kurssi muodostuu neljästä pakollisesta modulista (10 h) ja 1-2 valinnaisesta modulista (6 h). Kurssinjohtaja valitsee vaihtoehtoisista yhdeksästä modulista valinnaisen osuuden koulutettavat teemat. Kokonaistuntimäärä on 16 tuntia, joka voidaan jakaa eri päiville tai toteuttaa viikonloppukurssina. Kurssi voidaan järjestää MPK:n tukemana myös muualla kuin varuskunnassa. Arjen turvallisuus -kurssi sopii hyvin toteutettavaksi osana Kotiseutu- tai NASTA-harjoitusta.

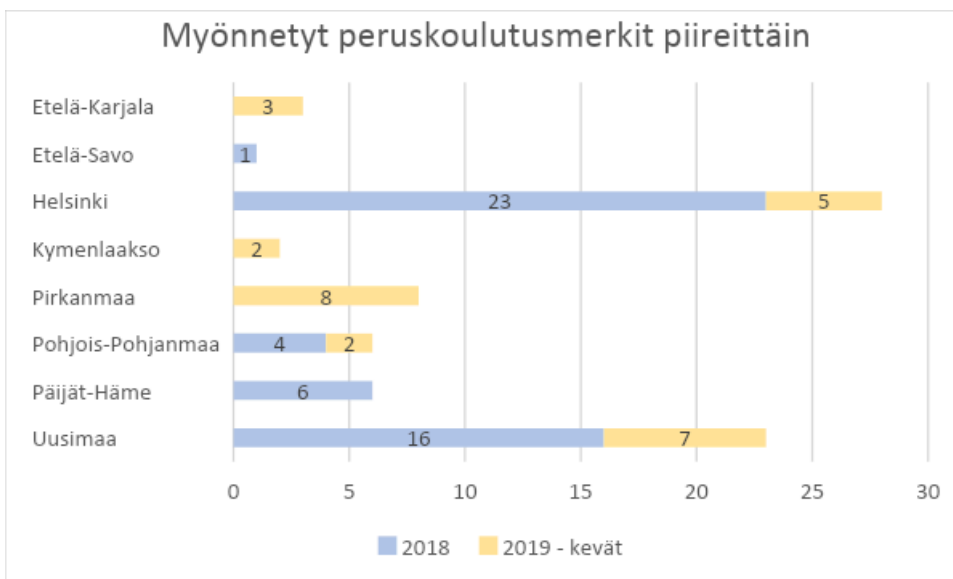
Koulutuksen jälkeen osallistuja osaa hälyttää apua, tehdä alkusammutuksen, antaa hätäensiapua ja tuntee kyberturvallisuuden perusteita. Osallistuja tietää kotivaran tärkeyden ja osaa varautua arjen häiriötilanteisiin. Valinnaisilla kurssiosioilla osallistuja syventää arjen turvallisuustietouttaan esim. perheen, liikenteen tai matkustamisen kannalta.

Tähänastisten toteutettujen Arjen turvallisuus -kurssien palautteiden keskiarvo on 4,4.

Peruskoulutuskokonaisuutta suorittava jäsen voi hakea korvaavuutta Arjen turvallisuus -kurssille Selviydy sähköttä (16 h), Sähköttä kaupungissa (16 h) tai Joka naisen selviytymispakki (16 h) -kurssista.

Muuhun turvallisuutta edistävään koulutukseen osallistumalla MNL:n jäsen lisää turvallisuustietouttaan ja parantaa omia turvallisuustaitojaan ja -tietojaan. Kurssin laajuus tulee olla vähintään 16 tuntia. Piirin koulutusvastaava varmistaa, että kurssi on koulutusohjelman mukaista muuta turvallisuutta edistävää koulutusta. Kurssi on VARTU-peruskoulutusta.

Kuvassa 3 on esitetty peruskoulutusmerkkien suorittaneiden määrät piirikohtaisesti. Peruskoulutusmerkkejä on jaettu kesään 2019 mennessä kahdeksassa piirissä, kaikkiaan MNL piirejä on 17. Myönnettyjen peruskoulutusmerkkien määrät eivät ole keskenään vertailukelpoisia piirien erilaisten jäsenmäärien vuoksi, mutta kuvaavat jäsenten kouluttautumisasiisyyttä koulutusohjelman alkuvaiheessa.

Kuva 3. Peruskoulutusmerkkien suorittaneet piireittäin

Peruskoulutuskokonaisuus on esitetty liitteessä 5.1. Liitteessä 5.2 on kuvattu MNL järjestökoulutuksen sisältö, ja Arjen turvallisuuskurssin rakenne on esitetty liitteessä 5.3. Liitteessä 5.4 kuvataan syventävään koulutuskokonaisuuteen suunnitellun Järjestöosaaminen-kurssin tavoitteet ja sisältö.

Peruskoulutuskokonaisuudesta vastaa MNL koulutustyöryhmä kollektiivisesti, mutta eri osa-alueille on nimetyt vastuuhenkilöt koulutustyöryhmässä (liite 1).

3.3 Syventävä koulutus

Syventävän koulutuskokonaisuuden tarkoituksena on, että osallistuja saa MNL:n ja yhteiskunnan varautumistarpeiden (YTS) mukaista koulutusta, jolla hän syventää osaamistaan peruskoulutuksen jälkeen. Osallistuja voi syventyä järjestötoimintaan tai viestintään. Mahdollisuus on myös kouluttautua toimimaan erilaisissa harjoitusten tukitehtävissä, kuten kurssivääpelinä, osallistujien vastaanotossa ja varustamisessa, toimistotehtävissä sekä kuljetustehtävissä.

Syventävän koulutuskokonaisuuden tavoitteena on, että osallistuja osaa toimia erilaisissa erityistä osaamista vaativissa tehtävissä harjoituksissa (esim. SoMa, NASTA, PikkuNASTA, kotiseutuharjoitukset) ja järjestötoiminnassa. Lisäksi tavoitteena on, että osallistuja tietää, miten ylläpitää ja kehittää osaamistaan. Koulutuksen kohderyhmänä ovat MNL:n peruskoulutuskokonaisuuden suorittaneet MNL:n jäsenet. Syventävään koulutukseen voi kuitenkin niin halutessaan osallistua ennen peruskoulutuskokonaisuuden suorittamista.

Kurssit toteutetaan pääosin MPK:n kursseina alueellisesti ja paikallisesti VARTU- tai SOTVA-peruskursseina. Koulutus pyritään yhdistämään jonkin isomman harjoituksen tai kurssikokonaisuuden yhteyteen (= SoMa- tai NASTA-harjoituksessa).

Toistaiseksi syventävää koulutusta ei ole järjestetty erityisesti MNL:n jäsenistölle suunnattuna koulutustoimintana. Sen sijaan jäsenet ovat osallistuneet NASTA-harjoituksissa erilaisille syventävän koulutuksen kursseille sekä toimineet erilaisissa syventävää osaamista edellyttävissä tehtävissä. Ensimmäisenä syventävänä koulutuksena pystytään järjestämään MNL:n järjestöosaamisen koulutus, mikä on kuvattu liitteessä 5.4.

Syventävästä koulutuksesta vastaa MNL koulutustyöryhmän nimeämä henkilö.

3.4 Kouluttajakoulutus

Koulutusohjelmaan liittyy kiinteästi kouluttajakoulutus. Kouluttajakoulutuksen tavoitteena on luoda Maanpuolustusnaisten Liitto ry:lle itsenäinen koulutuskyky ohjelman mukaisiin koulutuskokonaisuuksiin viimeistään vuoteen 2022 mennessä. Kouluttajakoulutus toteutetaan VARTU-kursseina (MPK:n jäsenjärjestöjen maanpuolustuskoulutuksen tukeminen ja ohjaaminen, valtionavustus)..

Kouluttajakoulutusta on tarjolla monimuotoisina MPK:n 16-18 h laajuisina kursseina. Monimuotoisuus näyttäytyy sisällöltään erilaisina kouluttajakoulutuksina. Tässä koulutusohjelmassa huomioidaan kaikki MPK:n kursseina toteutetut kouluttajakoulutukset. Suositellaan, että kouluttajakoulutuksen jälkeen jäsen ilmoittaa piirin koulutusvastaavalle halukkuutensa toimia koulutustehtävissä.

Kouluttajakoulutuksen yksi vaihtoehto on myös MPK:n antama MPK:n kouluttajakoulutus, nousujohteinen kouluttautuminen eri kouluttajatehtävissä apu- ja rastikouluttajasta edeten laajempiin koulutuskokonaisuuksiin sekä varsinainen harjaantuminen kouluttajana oman substanssinsa tai mielenkiintonsa mukaisesti. Kouluttajana kehittyminen alkaa siitä, että toimittuaan jonkin aikaan yhdistyksessä ja suoritettuaan peruskoulutuksen, osallistuja hakeutuu MPK:n kouluttajakoulutukseen (taso 1), josta hän saa muodollisen koulutuksen kouluttajaksi. Tämän jälkeen hän toimii aluksi kursseilla apukouluttajana ja harjaantumisen myötä jatkossa varsinaisena vastuullisena kouluttajana.

Tavoitteena on, että kouluttaja itse ylläpitää substanssinsa tai mielenkiintonsa mukaista osaamista, sekä toimii kouluttajana kolmen vuoden aikana viikonlopun ajan tai 18 tunnin pituisella kurssilla.

Harjaantumisen myötä kouluttajakoulutuksen ja naisten vapaaehtoisen asepalveluksen käynyt nainen voi saada sijoituksia. Lisäksi

kouluttajakoulutuksen käynyt jäsen voi tehdä sitoumuksen MPK:n kouluttajaksi. Käytyään kurssijohtajakoulutuksen hän voi alkaa toimia kurssin varajohtajana tai johtamaan kursseja. Annettuaan näytön hän voi saada MPK/Puolustusvoimien taso 2 kouluttajaoikeudet. Tämän jälkeen hänen on mahdollisuus käydä valtakunnallinen harjoituksenjohtajakurssi (taso 3). Tämä mahdollistaa suurten harjoitusten ja kurssikokonaisuuden johdossa toimimisen.

MPK:n kouluttajakoulutusohjelma:

- pienryhmäkouluttajakurssi (taso 1, ryhmä tai partio 2-10 henkeä)
- joukkueen vastaava kouluttajakurssi (taso 2, joukkue n. 30 henkeä)
- harjoituksen johtajakurssi (taso 3, komppania yli 150 henkeä)
- vääpelikurssi
- kurssinjohtajakurssi

Maanpuolustusnaisten liiton koulutusohjelmassa MPK:n kouluttajakoulutusohjelman tasoista 1-3 käytetään nimityksiä kouluttajakoulutus, kurssinjohtajakoulutus ja harjoituksen johtajakoulutus.

Arjen turvallisuus -kouluttajakoulutus on kohdennettua koulutusta henkilöille, jotka sitoutuvat osallistumaan Arjen turvallisuus -kurssin järjestämiseen. Koulutus palvelee MNL:lle asetettua tavoitetta, jossa vuoteen 2022 mennessä liitolla on mahdollisimman omavarainen koulutuskyky. Koulutus on VARTU- koulutusta (MPK:n jäsenjärjestöjen maanpuolustuskoulutuksen tukeminen ja ohjaaminen, valtionavustus).

Arjen turvallisuus -kouluttajakoulutus on kohdennettu ensisijaisesti MNL:n jäsenille. Myös muilla kansalaisilla on mahdollisuus osallistua koulutukseen.

Arjen turvallisuus -kouluttajakoulutuksessa tavoitteena on, että osallistuja osaa kouluttaa pakolliset koulutusmodulit ja valinnaisista moduleista henkilökohtaisen turvallisuuden ja perheturvallisuuden. Lisäksi osallistuja saa tietoa täydennyskoulutuksesta tehtävän hoitamiseen, miten MPK:n ja puolustusvoimien kanssa toimitaan ja miten puolustusvoimien toimintaympäristössä toimitaan kurssia järjestettäessä.

Koulutuksen jälkeen osallistujien odotetaan toimivan Arjen turvallisuus -kurssien kouluttajina ensisijaisesti omalla alueellaan, mutta kouluttajien väliseen yhteistyön kehittämiseen kannustetaan. Tavoitteena on, että koulutuksen saaneet järjestävät pareittain vähintään yhden Arjen turvallisuus -kurssin vuosittain. Arjen turvallisuus -kouluttajakoulutuksen käyneitä kannustetaan myös MPK:n kurssinjohtajakoulutukseen, jotta Arjen turvallisuus -kurssin kokonaisvaltainen järjestäminen mahdollistuu. Arjen turvallisuus -kouluttajakoulutus tuottaa osaavia henkilöitä liiton, piirien ja yhdistyksien kouluttajiksi. Kouluttajat voivat toimia myös SoMa-, NASTA- ja Kotiseutuharjoituksen kouluttajina sekä kurssinjohtajina.

Arjen turvallisuus -kouluttajakoulutuksesta vastaa MNL koulutustyöryhmän nimeämä henkilö.

3.5 Johtamiskoulutus

Johtamiskoulutuksen tavoitteena on tuottaa MNL:lle laadukasta johtajuutta liiton eri tasoille ja kokonaisturvallisuuden aiheita hallitsevia käytännön tilanteiden johtajia. Johtamiskoulutuskokonaisuuteen kuuluvat seuraavat kurssit tai koulutustapahtumat: Puheenjohtajien aamupäivä, johtamiskurssi, resilienssikoulutus ja muu johtajakoulutus.

Puheenjohtajien aamupäivien tavoitteena on piirien ja yhdistysten puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien verkostoituminen, hyvien käytäntöjen jakaminen ja liiton tavoitteiden mukaisten johtamiskäytäntöjen varmistaminen sekä ajankohtaisten asioiden käsittely. Puheenjohtajien aamupäivät toteutetaan MNL:n omana tapahtumana valtakunnallisesti vuosittain kevätiliittokokouksen yhteydessä n. kolme tuntia kestävässä tilaisuutena. Puheenjohtajien aamupäivissä koulutetaan osallistujia, kerrotaan ajankohtaisista asioista ja tuodaan esille käytännönläheisiä piirien ja yhdistysten johtamiseen liittyviä haasteita, joita ratkotaan case- tai työpajatyypillisesti. Aiheet ilmoitetaan osallistujille etukäteen ennen puheenjohtajapäiviä. Aiheisiin voi liittyä ennakkotehtäviä. Puheenjohtajien aamupäivien jälkeen hyviä käytäntöjä otetaan käyttöön yhdistyksissä ja piireissä.

Ensimmäinen puheenjohtajien aamupäivä pidettiin Haminassa 2018 kevätiliittokokouksen yhteydessä. Tavoitteena oli käsitellä piirin tai yhdistyksen johtamiseen liittyviä haasteita yhteisesti ryhmissä. Osallistujilta oli pyydetty ennakkotehtävänä erilaisia kysymyksiä koko osallistujajoukon ratkaistavaksi. Koulutukseen osallistui noin 50 henkeä. Koulutus onnistui pääosin tavoitteiden mukaisesti ja palaute oli pääosin myönteistä.

Huhtikuussa 2019 pidettiin seuraava puheenjohtajien aamupäivä Lahdessa kevätiliittokokouksen yhteydessä. Koulutuksen painopiste oli viestinnässä, jota koulutti viestintäkonsultti Christina Forsgård. Koulutukseen osallistui noin 70 henkeä.

Johtamiskurssin tavoitteena on, että osallistujat saavat johtamiseen liittyviä perusteita, jotka auttavat heitä jatkossa kehittymään johtajana. Kurssin jälkeen osallistujat tietävät laajemmin kokonaisturvallisuudesta ja Maanpuolustusnaisten Liiton asemasta kokonaisturvallisuuden kentässä. Osallistuja myös tuntee johtamisen, itsensä johtamisen sekä johtajana kehittymisen perusteita. Osallistuja tuntee lisäksi käsitteen resilienssi ja sen

merkityksen johtajana kehittymiseen. Kurssin jälkeen osallistuja osaa toimia case-harjoituksessa läpikäydyissä tilanteissa. Lisäksi osallistuja osaa hakeutua kehittämään omaa johtamistaan joko käytännössä tai jatkotason koulutuksissa.

Kurssi toteutetaan joka toinen vuosi parillisina vuosina valtakunnallisena VARTU- kurssina (MPK:n jäsenjärjestöjen maanpuolustuskoulutuksen tukeminen ja ohjaaminen, valtionavustus). Kurssi kestää yhden viikonlopun. Kurssille koulutettavaksi valitaan ensisijaisesti liiton, piirin ja yhdistysten johtotehtävissä olevia tai niihin hakeutuvia henkilöitä. Kurssin painopisteenä on johtamisen perusteet. Näkökulmana johtamiseen on MNL:n toimintaympäristö.

Ensimmäinen johtamiskurssi pidettiin Tuusulassa syksyllä 2018. Kurssin tavoitteena oli, että koulutuksen jälkeen osallistuja tietää naisten mahdollisuuksia toimia kokonaisturvallisuuden kentässä, osaa toimia joustavasti ja vastuullisesti puheenjohtajatehtävässään vapaaehtoisten kanssa ja tietää miten huolehtia omasta jaksamisesta. Sisältönä koulutuksessa olivat johtamisen perusteet ja itsetuntemus ja resilienssi. Koulutus toteutettiin interaktiivisina luentoina ja toiminnallisina menetelmin. Johtamiskurssille osallistui 21 kurssilaista, ja palaute oli pääosin myönteistä. Johtamiskoulutukselle nähtiin jatkossakin tarvetta.

Resilienssikoulutuksen tavoitteena on ollut auttaa osallistujia kehittämään omaa johtajuuttaan itsetuntemuksen avulla. Koulutuksen jälkeen henkilö tuntee oman kykynsä sopeutua suureen määrään muutoksia ylläpitäen samalla korkeaa suorituskykyä. Koulutuksessa osallistuja saa valmennusta oman kyvykkyytensä kehittämiseen resilienssi-profiilinsa mukaisesti. Kurssin jälkeen osallistuja tunnistaa muutostilanteissa toimintamallinsa ja osaa kehittää joustavuuttaan muuttuvissa tilanteissa. Koulutus toteutetaan MPK:n kurssina joka toinen vuosi. Sen lisäksi kurseja järjestetään MNL:n tarpeen ja toimintasuunnitelman mukaan. Kurssille voivat hakeutua halukkaat ja erityisesti johtamiskurssin käyneet henkilöt.

Resilienssikoulutusta on järjestetty Helsingin ja Uudenmaan alueella pienimuotoisesti. Resilienssikoulutuksen toteuttaminen vaatii laajempaa panostamista jatkossa.

Johtamiskoulutuksesta vastaa MNL koulutustyöryhmän nimeämä henkilö.

4. Muu koulutustoiminta

4.1 SoMa-harjoitus

SoMa on valtakunnallinen Maanpuolustusnaisten liiton ja Sotilaskotiliiton yhteinen, puolustusvoimien tukema harjoitus. Se järjestetään Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kursseina joka toinen vuosi eri puolilla Suomea. Harjoitus on kohdennettu ensisijaisesti järjestävien liittojen jäsenille.

Tavoitteena on pitkittyneissä arjen häiriötilanteissa tarvittavien taitojen ja osaamisen lisääminen nousujohteisesti. Harjoitus tarjoaa mahdollisuuden johtamisen kouluttautumiseen sekä kurssilla että käytännössä harjoituksen organisaatiossa.

Kurssit ovat pääasiassa jatkotason kursseja. Niiden sisältö kohdennetaan pääsääntöisesti järjestävien liittojen kouluttautumistarpeisiin, jotka on määritelty liittojen koulutussuunnitelmissa.

SoMan jatkotason koulutusten tarkempi tavoitteiden asettelu ja sisällön rakentaminen on tekemättä. Järjestöillä on tarpeen harjoituksen toteuttamiseksi tehdä yhteinen SoMa-ohjeistus, missä on kuvattu jatkotason tyyppikurssit ainakin MNL jäsenistön kursseille.

SoMa-koulutuksesta liiton osalta vastaa MNL koulutustyöryhmän nimeämä henkilö.

4.2 MNL jotos

Maanpuolustusnaisten Liiton valtakunnallinen jotos järjestetään vuosittain toukokuussa, kahden päivän pituisena kurssina. Jotoksen järjestelyvastuu kiertää liiton eri piireissä ympäri maata ja tarvittaessa tukeudutaan MPK:n.

Jotos on maastovaellus, jossa edetään 3-5 hengen partiona tehtävärastilta toiselle. Tavoitteena on ylläpitää ja kehittää fyysistä kuntoa, aktivoida liikkumaan luonnossa sekä lisätä naisten maastotaitoja ja kansalaisvalmiuksia.

Jotos on johtamisharjoitus sekä järjestävälle organisaatiolle että partiolle. Järjestäjät oppivat organisoimaan harjoitusta yhteistyössä laaja-alaisesti eri toimijoiden (esim. muiden maanpuolustusjärjestöjen kanssa) ja johtamaan suurempaa tapahtumaa. Partio harjoittelee yhteistyötä, ja sen johtaja johtamista. Rastitehtävät mittaavat arjen turvallisuuden osaamista (esim. ensiapu), erä- ja selviytymistaitoja sekä yleistietoa, joka voi liittyä järjestävän alueen tuntemukseen.

Yöpyminen on vaihtelevasti maastossa, varuskunnissa ja muissa jotoksen järjestäjän määrittelemissä paikoissa. Jotokset ovat kaikille naisille avoimia tapahtumia. Tyypillisesti jotoksiin osallistuu 35-40 partiota, organisaatio mukaan lukien 150-200 henkilöä.

4.3 Räätelöity arjen turvallisuus -koulutus

MNL:n Arjen turvallisuus -kurssia voidaan muokata erilaisten kohderyhmien tarpeisiin. Kurssi voidaan räätälöidä keston, sisällön ja toteutustavan perusteella. MPK toimii tässäkin koulutus- ja alustana.

Räätälöimällä ja kohdentamalla koulutusta erilaisille ryhmille voidaan edistää kaikkien kansalaisten arjen turvallisuustaitoja ja osallisuutta yhteiskunnassa. Arjen turvallisuustaitojen hallinta lisää varmuuden tunnetta päivittäisissä toiminnoissa ja arjen häiriötilanteissa selviytymiseen. Arjen turvallisuus -koulutuksessa saadut tiedot ja taidot edistävät yksilön lisäksi myös hänen lähipiirinsä turvallisuutta.

Suomen Lottaperinneyhdistyksen jäsenistön arjen turvallisuuden kouluttaminen annettiin MNL:n kouluttajien tehtäväksi vuosina 2018-2022. Koulutuksen sisältö on kodin turvallisuus, katuturvallisuus ja kyberturvallisuus Arjen turvallisuus -kurssin tavoitteiden myötäisesti, mutta suppeampana kuuden tunnin pituisena koulutuksena (2 h / aihe). Myös kurssin toteutustavassa huomioidaan kohderyhmä.

Koulutuksen tavoitteena on, että osallistuja osaa ottaa huomioon turvallisuuteen vaikuttavia seikkoja kotona ja kadulla ja tietää miten toimia, jos omaa turvallisuutta uhataan.

Ensimmäiset Suomen Lottaperinneyhdistyksen koulutukset järjestettiin 2018. Liitteessä 5.5 on kuvattu suunnitelma Suomen Lottaperinneyhdistyksen koulutusten toteuttamiseksi.

Vuonna 2019 on aloitettu keskustelu myös muiden järjestöjen koulutustarpeeseen vastaamisesta.

Räätälöidystä Arjen turvallisuus -koulutuksesta vastaa MNL koulutustyöryhmän nimeämä henkilö.

4.4. Koulutusvastaavien koulutus

Piirien koulutusvastaavien koulutus aloitettiin vuonna 2018 tukemaan koulutusohjelman peruskoulutuskokonaisuuden toteuttamista. Koulutusvastaavien koulutukseen kutsutaan piirien koulutusvastaavat ja puheenjohtajat, ja tavoitteena on, että jokaisesta piiristä on mukana vähintään koulutusvastaava. Koulutus järjestetään MNL:n sisäisenä koulutuksena.

Koulutusvastaavan tehtävät on kuvattu liitteessä 5.6. Koulutusvastaavien koulutuspäivän sisältö on kuvattu liitteessä 5.7. Koulutusvastaavien koulutukseen osallistui vuonna 2018 yhteensä 11, ja vuonna 2019 yhteensä 11.

Koulutusvastaavien koulutuksesta vastaa MNL koulutustyöryhmän nimeämä henkilö.

5. Yhteenveto MNL:n järjestämästä koulutuksesta

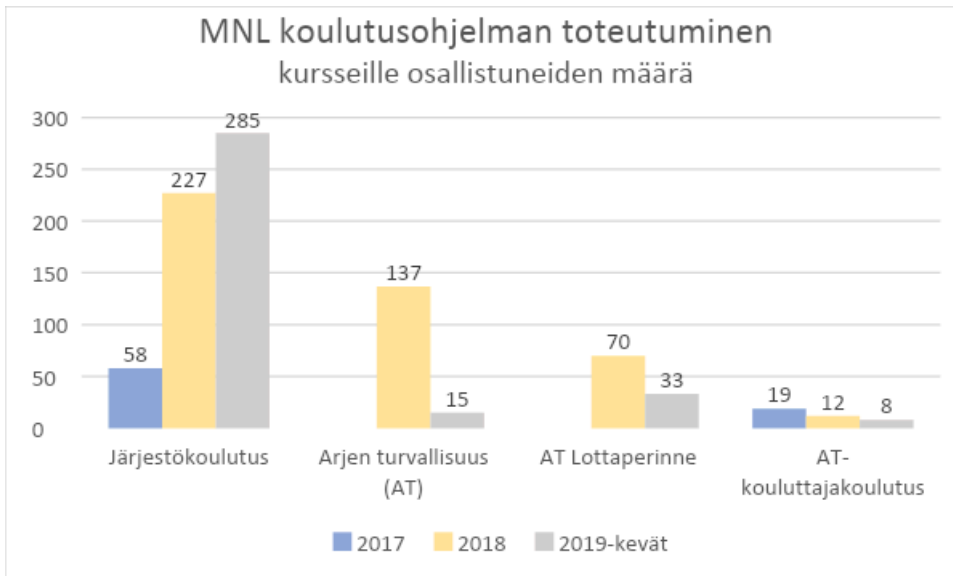
MNL järjestökoulutukset (3 h) ovat olleet uusi menetelmä jäsenten aktivoimiseen ja uusien jäsenten perehdyttämiseen. MNL piirit ovat toteuttaneet järjestökoulutuksia yhä aktiivisemmin, ja niihin on osallistunut yhä suurempi joukko jäseniä. Järjestökoulutuksia on järjestetty eri tavoin, ja niillä on myös saatu yhdistyksiin uusia jäseniä.

Arjen turvallisuus -kurseja on toteutettu eri alueilla sitä mukaa, kun niihin on saatu koulutettua kouluttajia. Vuosina 2018 ja 2019 on kuitenkin peruttu yhteensä kolme Arjen turvallisuus -kurssia liian vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Koska peruskoulutuskokonaisuuden suorittaminen on vapaaehtoista, voidaan todeta, että kaikki jäsenet eivät ole halukkaita kouluttautumaan. Toisaalta jos jäsen on suorittanut kolmen vuoden sisällä Selviydy sähköttä tai Jokanaisen selviytymispakki -koulutuksen, saa hän Arjen turvallisuus -kurssista hyväksiluvun, mikä on myös vähentänyt Arjen turvallisuus -kurseille osallistumista. Myös kurssien markkinoinnissa on ollut puutteita, ja markkinointia on tarpeen kehittää siinä laajuudessa kuin vapaaehtoistyönä on mahdollista. Lisäksi Arjen turvallisuus -kouluttajille tehty kysely osoitti, etteivät kaikki ole valmiita toimimaan kurssinjohtajina tai kouluttajina näillä kurseilla, vaan kaipaavat täydennyskoulutusta ja varmuutta kouluttamiseen. Koulutustyöryhmän tuki Arjen turvallisuus -kouluttajille on ollut suhteessa kouluttajien omaan tuen tarpeeseen.

Suomen Lottaperinnetiliolle järjestetty koulutus (6 h) on ollut enimmäkseen onnistunutta, ja niihin on riittänyt osallistujia hyvin. Osallistujien joukko on ollut ikärakenteeltaan ja toimintakyvyltään vaihteleva koulutuksen sisällön ollessa suunnattu senioriväestölle. Koulutustilaisuuksien järjestäminen yhteistyössä Suomen Lottaperinnetilion ja MPK:n kanssa on onnistunut hyvin.

Arjen turvallisuus -kouluttajien määrä on ollut laskussa sitä mukaa, kun piireihin on saatu kouluttajia. Arjen turvallisuus -kouluttajia on nyt 15 piirissä, mutta ei Lapissa ja Etelä-Pohjanmaalla. Tehdyn kyselyn perusteella useat kouluttajat ovat kuitenkin valmiita liikkumaan oman piirin ulkopuolelle kouluttamaan arjen turvallisuustaitoja, ja piirien välistä yhteistyötä suunnitellaan koulutusten toteuttamisessa. Uusia kouluttajia tarvitaan jatkossakin koulutustoiminnan laajentuessa räätälöityihin koulutuksiin, sillä

useat kouluttajat toimivat vapaaehtoisina myös muiden tahojen toteuttamilla kursseilla ja harjoituksissa.

Kuva 4. MNL koulutusohjelman toteutuminen

Koulutus on liiton toiminnassa uudehko asia. Liiton omaksi toiminnaksi lisättyä koulutus ja sen järjestäminen ovat vielä kehittymässä, kuten myös koulutusorganisaation (koulutustyöryhmä, kouluttajapooli) muotoutuminen pysyvämpään muotoon. Vapaaehtoistoiminnan mahdollisuudet ja rajoitteet vaikuttavat eri tasoilla koulutusten järjestämiseen ja koulutuksiin osallistumiseen. Ne näkyvät myös koulutustuloksissa ja alueellisissa eroissa. Vapaaehtoisista toimijoiden jaksamisesta ja mielenkiinnon ylläpitämisestä on huolehdittava.

MNL jäsenistö koulutuu aktiivisesti esim. NASTA- ja PikkuNASTA-harjoituksissa sekä MPK:n ja Vapepan kursseilla. Liiton itse toteuttama koulustoiminta on kuitenkin vielä monille uutta, vaikka ensimmäinen SoMa-harjoitus pidettiin vuonna 2013. Koulutuksiin kannustaminen pidetään edelleen liiton yhtenä tehtävänä.

MNL:n tavoite saada omavarainen kouluttajajoukko on haastava. Kuitenkin moni jäsenistöstä on hankkinut esim. MPK:n muodollisen kouluttajapätevyyden, mutta he eivät välttämättä toimi kouluttajina. Tulevana tehtävänä on tavoittaa ne jäsenet, jotka ovat kouluttajakoulutuksen hankkineet, ja selvittää heidän substanssinsa, mitä he voisivat kouluttaa esim. Arjen turvallisuus -kursseilla. MNL:n jäsenistön osaaminen on kokonaisuudessaan tärkeää tunnistaa ja tunnustaa, jotta heille voidaan ehdottaa mielekkäitä tehtäviä vapaaehtoisen maanpuolustuksen parissa.

MNL toimintakulttuuri liittona on muuttumassa oman koulutustoiminnan laajentuessa. Toimintakulttuurin muutos vie aikaa ja resursseja samalla kun perinteistä järjestötoimintaa pyritään ylläpitämään ja vahvistamaan. Samaan aikaan jäsenten keski-ikä on nousussa, ja uusia jäseniä tarvitaan korvaamaan yhdistysten jäsenyydestä luopuvia jäseniä ja liiton jäsenyydestä luopuvia yhdistyksiä. Siten MNL koulutusohjelman tehtävä on herättää mielenkiintoa kaikissa kansalaisissa ja ohjata heitä Maanpuolustusnaisten Liiton arjen turvallisuuskoulutuksen pariin.

6. Muuta

Työryhmä esittää, että MPK:n Maanpuolustusnaisten liitto ry:n koulutuksen osaamiskeskukseksi nimetään MPK:n Keskustoimisto.

Työryhmä esittää, että koulutusohjelman edelleen kehittämiseksi ja jalkauttamiseksi perustetaan MPK:lle Maanpuolustusnaisten Liitto ry:n koulutuksen kehittämisryhmä vuosille 2020-2024. Maanpuolustusnaisten Liitto ry nimeää vuosittain kehittämisryhmän (MNL koulutustyöryhmä).

Työryhmä esittää, että koulutusohjelmaa varten perustetaan PVMOODLE:en työtila ”**MPK koulutusohjelma 2020: Maanpuolustusnaisten Liitto ry:n koulutusohjelma**”. Työtila on ensisijaisesti koulutusohjelmaan liittyvän kouluttajapoolin käytössä. ESMPP tukee kehittämisryhmää työtilan luomisessa ja tarvittaessa järjestää koulutusta työtilan hallintaan liittyen. Liitteessä 2 on työryhmän esitys PVMOODLE-työtilan rakenteeksi.

Liitteessä 3 on esitetty työryhmän ehdotus koulutusohjelman jalkauttamissuunnitelmaksi.

Liitteessä 4 on esitetty luettelo koulutusohjelmaa tukevista opetuspaketeista, internet-sivustoista ja PVMOODLE-työtiloista. Tavoitteena on, että koulutusohjelman toteutuksessa jatkossa huomioidaan myös verkko-oppimislustojen hyödyntäminen, ensimmäisenä järjestöosaamisen kouluttaminen verkkokoulutuksena. Keskustelu on aloitettu koulutuksen opinnollistaminen ja osaamismerkkien luonti liiton koulutusohjelman osioista.

Koulutusohjelman toimivuutta tarkastellaan vuosittain nimettävän kehittämisryhmän kokouksessa. Koulutusohjelma päivitetään tarvittaessa, mutta kuitenkin viimeistään vuonna 2024.

Helsingissä 20.9.2019

Anu Keränen	Satu Virtanen
Koulutustyöryhmän puheenjohtaja	Työryhmän sihteeri
Maanpuolustusnaisten Liitto ry	Maanpuolustuskoulutusyhdistys

LIITTEET: 1. Ehdotus koulutusohjelman kehittämisryhmäksi (ml vastuut)
2. Ehdotus PVMOODLE työtilan rakenteeksi
3. Ehdotus koulutusohjelman jalkauttamissuunnitelmaksi 2020-2025
4. Koulutusohjelmaa tukevia opetuspaketteja, internet-sivustoja ja PVMOODLE-työtiloja
5. Maanpuolustusnaisten liitto ry:n koulutuskokonaisuuden kurssien tarkempaa sisältöä

JAKELU: Toiminnanjohtaja, MPK piirit

TIEDOKSI: MPK:n koulutusvaliokunta, MPK:n toimialapäälliköt ja koulutusala, työryhmän jäsenet, mukana olleet yhteisöt ja (jos SOTVA puolustusvoimat, pe, puolustushaarat jne tarvittavin osin), MPK:n piiripäälliköt ja koulutuspäälliköt

LIITE 1

MNL koulutustusohjelman kehittämisryhmä**Koulutustyöryhmän kokoonpano 2019**

Anu Keränen
sähköpostiosoite: [puheenjohtaja yhteisö kokonaisvastuu
anu.keranen123@gmail.com](mailto:anu.keranen123@gmail.com)

Satu Virtanen
sähköpostiosoite: [sihteeri \(MPK\);
esitykset, raportit ja tilanneilmoitukset
satu.virtanen@mpk.fi](mailto:satu.virtanen@mpk.fi)

Jäsenet:

Mervi Liimatainen mervi.liimatainen@maanpuolustusnaistenliitto.fi
Hanna Pohjantuli hanna.pohjantuli@pp.inet.fi
Pirjo Rajakangas pirjo.rajakangas@sskky.fi

Esitys kehittämisryhmän vastuualuista 2020-2024

Peruskoulutuskokonaisuus	Koulutustyöryhmä
Arjen turvallisuus -kouluttajat	
- kouluttajakoulutus	Kaija Koponen
- kouluttajapooli	Anu Keränen
Koulutusvastaavat (sis. järjestökoulutus)	Satu Virtanen
Syventävä koulutus	
- Harjoitusten tukitehtävät	Hanna Pohjantuli
- Kurssivääpeli	Satu Rajala
- Järjestöosaaminen	Elina Paukkunen
- Viestintä	N.N.
Johtamiskoulutus	Anu Keränen
SoMa-harjoitus ja räätälöidyt koulutukset	Anu Keränen
Moodle-verkkokoulutus	N.N.

LIITE 2**Ehdotus MPK koulutusohjelma 2020: Maanpuolustusnaisten liiton koulutusohjelma -PVMOODLE työtilan rakenteeksi****Yleistä:**

- koulutusohjelman yleisesittely
- hallinnointi
- vastuuopettaja/vastuuopettajat

Koulutusohjelma:

- tiedostona koulutusohjelma-asiakirja
- tiedostoina muut koulutusohjelmaan liittyvät asiakirjat kuten esimerkiksi esittely kehittämisryhmäksi

Peruskoulutuskokonaisuus:

- koulutuskokonaisuuden yleisesittely

Syventävä koulutuskokonaisuus:

- koulutuskokonaisuuden yleisesittely

Johtamiskoulutuskokonaisuus:

- koulutuskokonaisuuden yleisesittely

Kouluttajakoulutus:

- koulutuksen yleisesittely

Koulutuskokonaisuuksia tukevat verkkokurssit:**Muu koulutusmateriaali:****Kouluttajien työtila** (vain erikseen hyväksyttävien käyttöön):

- sisältää keskeneräiset, työnalla olevat vielä käyttöön hyväksymättömät aineistot

LIITE 3

Ehdotus koulutusohjelman jalkauttamissuunnitelmaksi 2020-2025

Tämä on alustava työryhmän esitys jalkauttamissuunnitelmaksi. Tämä suunnitelma tarkentuu vuosittain kehittämissuunnitelman alkuvuoden kokouksessa. Tarkennettu esitys seuraavien vuosien kouluttajakoulutuksen toteuttamiseksi toimitetaan käsittelyyn MPK:n koulutusvaliokunnan vuoden toiseen kokoukseen (pidetään yleensä huhtikuussa)

Vuosi 2020

Arjen turvallisuus -täydennyskoulutus	huhti	Tuusula	monimuoto
Koulutustyöryhmä	kevät	Helsinki	monimuoto
Puheenjohtajien aamupäivä	4.4.	Tampere	monimuoto
Koulutusvastaavien valmennus	kevät	Oulu	monimuoto
MNL jotos	16.-17.5.	Lohja	rastikoulutus
Koulutustyöryhmä	syksy	Tuusula	monimuoto
Arjen turvallisuus -kurssit	useita	useita	monimuoto
Suomen Lottaperinneyliiton AT-kurssit	useita	useita	monimuoto
Järjestökoulutukset	useita	useita	luento
Järjestöosaamisen kurssin pilotointi	syksy	avoin/verkko	monimuoto
Johtamiskoulutus	2.-3.10.	Tuusula	monimuoto

Vuosi 2021

Arjen turvallisuus -kouluttajakoulutus	kevät	Tuusula	monimuoto
Koulutustyöryhmä	kevät	Helsinki	monimuoto
Puheenjohtajien aamupäivä	huhti	avoin	monimuoto
Koulutustyöryhmä	kevät	Helsinki	monimuoto
Koulutusvastaavien valmennus	kevät	Helsinki	monimuoto
MNL jotos	13.-14.6.	Tervola	rastikoulutus
SoMa-harjoitus	3.-5.9.	Parolannummi	
- kurssiväpeli pilotointi			
- resilienssi pilotointi			
Koulutustyöryhmä	syksy	Tuusula	monimuoto
Arjen turvallisuus -kurssit	useita	useita	monimuoto
Suomen Lottaperinneyliiton AT-kurssit	useita	useita	monimuoto
Järjestökoulutukset	useita	useita	luento
Järjestöosaamisen kurssi	avoin/verkko		monimuoto

Vuosi 2022

Arjen turvallisuus -täydennyskoulutus	huhti Tuusula	monimuoto
Koulutustyöryhmä	kevät Helsinki	monimuoto
Puheenjohtajien aamupäivä	avoin avoin	monimuoto
MNL jotos	touko Keski-Suomi	rastikoulutus
Koulutusvastaavien valmennus	kevät avoin	monimuoto
Koulutustyöryhmä	syksy Tuusula	monimuoto
Arjen turvallisuus -kurssit	useita useita	monimuoto
Suomen LottaperinNELIITON AT-kurssit	useita useita	monimuoto
Järjestökoulutukset	useita useita	luento
Järjestöosaamisen kurssi	avoin/verkko	monimuoto
Viestintäkurssin pilotointi	avoin/verkko	monimuoto
Johtamiskoulutus	loka Tuusula	monimuoto

Vuosi 2023

Arjen turvallisuus -täydennyskoulutus	huhti Tuusula	monimuoto
Koulutustyöryhmä	kevät Helsinki	monimuoto
Puheenjohtajien aamupäivä	huhti avoin	monimuoto
Koulutusvastaavien valmennus	kevät Helsinki	monimuoto
MNL jotos	touko avoin	rastikoulutus
Koulutustyöryhmä	syksy Tuusula	monimuoto
SoMa-harjoitus	avoin	monimuoto
- harjoitustoimintaa tukevan kurssin pilotointi		
- resilienssi		
Arjen turvallisuus -kurssit	useita useita	monimuoto
Suomen LottaperinNELIITON AT-kurssit	useita useita	monimuoto
Järjestökoulutukset	useita useita	luento
Järjestöosaamisen kurssi	avoin/verkko	monimuoto

Vuosi 2024

Arjen turvallisuus -kouluttajakoulutus	kevät avoin	monimuoto
Koulutustyöryhmä	kevät Helsinki	monimuoto
Puheenjohtajien aamupäivä	4.4. Tampere	monimuoto
Koulutusvastaavien valmennus	kevät avoin	monimuoto
MNL jotos	avoin avoin	rastikoulutus
Koulutustyöryhmä	syksy Tuusula	monimuoto
Arjen turvallisuus -kurssit	useita useita	monimuoto
Suomen LottaperinNELIITON AT-kurssit	useita useita	monimuoto
Järjestökoulutukset	useita useita	luento
Järjestöosaamisen kurssi	avoin/verkko	monimuoto

LIITE 4**Koulutusohjelmaa tukevia opetuspaketteja ja internet-sivustoja**

1. Opetuspaketteja
Räätälöity Arjen turvallisuus -koulutus Suomen Lottaperinneliiton jäsenille
2. PVMOODLE työtiloja
Arjen turvallisuus -kouluttajakoulutus
3. Internet-sivustoja
Maanpuolustusnaisten Liitto ry www.maanpuolustusnaistenliitto.fi

LIITE 5.1**MNL Peruskoulutuskokonaisuus**

Tavoite

- tuntee oman liiton toimintaperiaatteet
- tietää keskeiset vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimijat
- tietää, miten itse voi toimia ja vaikuttaa järjestön jäsenenä
- omien arjen turvallisuustaitojen lisääminen
- tietää vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen mahdollisuudet

Järjestökoulutus (3 h)	Arjen turvallisuus -kurssi (16h)	Muu varautuminen ja turvallisuus -kurssi (16 h)
------------------------	-------------------------------------	---

LIITE 5.2**MNL järjestökoulutuksen sisältö**

Avaus ja esittäytyminen
Maanpuolustusnaisten Liitto
MNL piiri
Alueen yhdistysten esittely
Naisten Valmiusliitto (NVL)
Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK)
Muut yhteistyöjärjestöt (Vapepa)
Keskustelua
Yhteenveto

Kesto noin 3 h

Toteutusvastuu MNL piireillä

LIITE 5.3**Arjen turvallisuus -kurssin sisältö**

Kurssin tavoite

Tavoitteena on, että kurssin käytyään osallistuja tietää miten selviytyä yleisimmistä arjen häiriötilanteista ja osaa hyödyntää kotivaraa. Lisäksi hän osaa antaa hätäensiapua, tietää erilaisia alkusammutusvälineitä ja osaa käyttää niitä. Lisäksi osallistuja tietää erityisistä arjen turvallisuutta edistäväistä aiheista.

Modulit

1. Kurssin avaus (1 h) pakollinen
2. Kodin turvallisuus (3 h) pakollinen
 - kodin kyberturvallisuus (1h)
 - turvallinen asuminen (kotivara ja kotitapaturmien ehkäisy) 2 h
 - o hätänumeroon soittaminen, 112-sovellus
 - o myrkytystietokeskukseen soittaminen
 - o toiminta tulipalon sattuessa (video)
3. Turvallisuusrata (1 +2 +2 h) pakollinen
 - kotivara
 - alkusammutusharjoitus: sammutuspeitteen käyttö, rasvapalo ja erilaiset sammuttimet
 - hätäensiapuharjoitus: suurten verenvuotojen tyrehtyttäminen, tajuttomuuden tunnistaminen ja hoito, peruselvytys defibrillaattorin kanssa
4. Kertaus ja palaute (1 h) pakollinen
 - keskeisten asioiden kertaus, päästiinkö tavoitteeseen?
 - tietoisuuskoulutusmahdollisuuksista
 - palautekeskustelu ja palautelomakkeen täyttö
 - todistus

Valinnaiset modulit: 3 h + 3 h (tai 1 x 6 h)

1. Henkilökohtainen turvallisuus naiset 3 h
 - turvallisuuden tunne ja turvallisuutta lisäävät tekijät

- itsemääräämisoikeus
- seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisy ja toimintaohjeet

Tavoitteet: Koulutuksen jälkeen osallistuja:

- tuntee tärkeimmät henkilökohtaiseen turvallisuuteen vaikuttavat tekijät
- osaa ennakoida ja välttää vaaratilanteita ja varautua joihinkin henkilökohtaisiin vaaratilanteisiin (nk. "streetwise")
- osaa toimia joutuessaan seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi tai auttaa kohdatessaan seksuaalisen hyväksikäytön uhrin
- osaa tunnistaa seksuaalisen häirinnän (itseensä tai toiseen ihmiseen kohdistuvan)
- tuntee muutaman keinon ja osaa puuttua seksuaaliseen häirintään

2. Perheturvallisuus 3 h

- lasten turvallisuus (lääke/kemikaaliturvallisuus, koti lasten silmin, kiusaaminen, nettikiusaaminen, nettiturvallisuus, toiminen vieraiden aikuisten kanssa, eksyminen)
- perheväkivalta

Tavoitteet: Koulutuksen jälkeen osallistuja

- tuntee yleisimmät lasten turvallisuutta uhkaavat tekijät
- osaa antaa lapselle lapsen iän
- mukaan ohjeet, miten toimitaan vieraiden aikuisten kanssa, eksymistilanteessa ja tilanteessa, jossa lapsi kokee tai havaitsee kiusaamista
- osaa ennaltaehkäistä lapsen joutumista vaaratilanteisiin kotona
- tuntee perheväkivallan vaikutuksen lapsiin
- osaa toimia itsensä tai lapsen joutuessa perheväkivallan kohteeksi

3. Senioriturvallisuus 3 h

- kaatumistapaturmien ennaltaehkäisy
- apuvälineet ja etuisuuksien hakeminen
- nettiturvallisuus
- ensiapu, lääkelista
- soittaminen 112
- "hujjarimyyjät"
- liikenneturvallisuus
- vanhuksien tavallisimmat sairaudet ja niihin
- varautuminen
- yksinasuminen ja yksinäisyys
- henkinen hyvinvointi

Tavoitteet: Koulutuksen jälkeen osallistuja:

- tuntee yleisimmät seniorien turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen vaikuttavat tekijät
- tuntee yleisimmät seniorien apuvälineet
- osaa ehkäistä kaatumistapaturmia
- osaa soittaa hätänumeroon

- tuntee muutaman
- seikan, joista huijarit tunnistaa, ja osaa keskeyttää asioinnin epäillessään huijausta
- osaa varautua ikääntymisen tai oman sairauden etenemisen tuomiin omaan turvallisuuteen vaikuttaviin muutoksiin

4. Harvaan asuttujen alueiden turvallisuus 3 h

- ensiapu, alkusammutus
- sähköitä selviytyminen
- omaisuuden suojelu
- naapuriapu
- kyläturvallisuus

Tavoitteet: Koulutuksen jälkeen osallistuja:

- tuntee harvaan asutun seudun turvallisuuden erityispiirteet
- osaa varautua yleisimpiin turvallisuusuhkiin tilanteessa, missä apu on kaukana tai avun saaminen kestää
- osaa antaa apua muille ja osallistua yhteisen turvallisuuden parantamiseen

5. Henkilökohtainen kyberturvallisuus 3 h

- henkilökohtaiset turvallisuuskeinot (some-käyttäytyminen, verkkohuijaukset, kalastaminen, lasten verkkokäyttäytyminen, salasanat, pankkiturvallisuus)

Tavoitteet: Koulutuksen jälkeen osallistuja:

- tuntee tärkeimmät nettiturvallisuuden tekniset asiat
- tuntee yleisimmät nettiturvallisuutta uhkaavat toimintamallit ja osaa toimia näiltä osin turvallisuutta lisäävällä tavalla
- tietää mitä on tietojen kalastelu ja osaa toimia tietojen kalastelua vaikeuttavalla tavalla

6. Matkustusturvallisuus 3 h

- matkavakuutus
- matkustusilmoitus
- matkustusasiakirjat
- ulkoministeriön matkustustiedotteet
- rokotukset
- majoitusturvallisuus kohteessa
- turvallinen liikkuminen
- mitä eroa reppureissulla/matkatoimistomatalla
-
- nettikonsuli

- käyttäytyminen ulkomailla
- varkaudet/sairastuminen/tapaturmat matkalla (kun on jotain jo tapahtunut) liikenne ulkomailla
- taskuvarkaiden kikat

7. Liikenneturvallisuus 3 h

- ajoonlähtötarkastus ja häiriöön varautuminen
- turvavälineet
- ajokunto
- liikenneonnettomuus (jalankulkija, toinen auto, eläin)
- lapset ja eläimet autossa
- tavaroiden pakkaaminen
- ennakointi liikenteessä (jalankulkija/autoilija)
- autoilijan turvapalvelut
- autovakuutukset?
- muut liikenteessä kulkijat (jalankulkijat, eri liikunnanharrastajat, skootterit, mopoautot, pyöräilijät jne.)
- pimeällä liikkuminen

8. Katuturvallisuus ja itsesuojelu 6 h

- laki hätävarjelusta ja voimankäytöstä
- turvallisen reitin valinta
- ympäristön tarkkailu
- uhkaavan henkilön tunnistaminen ja kohtaaminen
- puhejudo
- otteista irrottautuminen
- taskuvarkaiden kikat
- muiden ihmisten huomion herättäminen
- debriefing

9. Selviytyminen sähköttä 3 h

- varautuminen sähkökatkoon taajamassa
- ruuanvalmistus ja ruoka-aineiden säilyvyys
- lämpimänä pysyminen
- omaan sähkönjakelijan selvittäminen ja heidän palvelunsa tutustuminen
- varautuminen pitkäaikaiseen sähkökatkoon

10. Selviytyminen urbaanissa ympäristössä 3h

- varautuminen sähkökatkoon kaupungissa
- ruuanvalmistus ja ruoka-aineiden säilyvyys
- veden hankkiminen ja säilyttäminen
- lämpimänä pysyminen
- varautuminen sähkökatkoksen pitkittymiseen

LIITE 5.4**Järjestöosaaminen -kurssin tavoitteet ja sisältö**

Järjestöosaaminen -kurssin tavoitteena on, että koulutuksen jälkeen osallistuja

- tuntee Maanpuolustusnaisten liiton toimintaideologiaa
- tietää, mitkä lait ja säännöt ohjaavat yhdistyksen ja piirin toimintaa
- tietää mitä kuuluu yhdistyksen dokumentoinnin piiriin
- osaa käyttää jäsenrekisteriä
- tietää eri keinoja viestintään

Koulutuksen sisältö

- Hallitustoimijoiden tehtävät ja vastuut
- Hallituksen järjestäytyminen ja vastuualueiden jako
- Maanpuolustusnaisten liiton tarkoitus ja tavoite
- MNL brändi ja tunnuksen käyttö
- Yhdistyksen ja piirin säännöt
- Dokumenttien hallinta: toimintasuunnitelma, budjetti, toimintakertomus, tilinpäätös, pöytäkirjat
- Vuosikello
- Jäsenrekisteri
- Tietosuoja
- Lakisääteiset velvoitteet
- Avoimuus ja yhteishengen luominen
- Viestintä yhdistyksessä / piirissä
- Yhteisten teemojen jalkautus toimintaan: koulutus ja liikunta
- Hallituksen muita tehtäviä
- Edustus eri yhteistyöfoorumeissa
- Uusien hallitustoimijoiden rekrytointi ja perehdytys
- Jäsenten aktivointi ja osaaminen käyttöön
- Palkitseminen ja huomiointi

LIITE 5.5

MNL:n koulutukset Suomen Lottaperinneliiton jäsenille 2018-2022

Aika	Paikka
2018	
	Hamina
	Pori
	Pirkanmaa
2019	
	Rovaniemi
	Kouvola
	Kuopio
	Turku
	Jyväskylä
	Vaasa
2020	
	Rauma
	Joensuu
	Uusimaa
2021	
	Seinäjoki
	Kajaani
2022	
	Hämeenlinna
	Lahti

LIITE 5.6

MNL:n piirin koulutusvastaava

- Piirihallitus nimeää piirille koulutusvastaavan.
- Piirin puheenjohtaja tilaa koulutusvastaavalle jäsenrekisteriin piiritason käyttäjätunnukset: https://www.reservilaisliitto.fi/yhdistyspalvelut/jasenrekisteri/kayttajatunnusten_haku (Jäsenrekisteriä käytettäessä huomioitava, että se sisältää henkilötietoja, jotka voivat olla salassa pidettäviä esim. syntymäajat, puhelinnumerot tai osoitetiedot)
- Koulutusvastaava saa käyttöönsä piiriltä (tai oman yhdistyksensä) Gmail-tilin, jolle on jaettu liiton yleiset Google Drive -kansiot.

Koulutusvastaavan tehtävät

- tiedottaa piirin puheenjohtajia ja jäseniä paikallisista, alueellisista ja valtakunnallisista koulutuksista.
- valmistelee ja toteuttaa piirin järjestökoulutuksia (3h) yhteistyössä piirin puheenjohtajan kanssa. Suositus on, että järjestökoulutus järjestetään piirissä vuosittain, jotta kaikilla jäsenillä on mahdollisuus hankkia peruskoulutusmerkki.
- vastaanottaa ilmoituksia Arjen turvallisuus -kurssin käymisestä ja muun turvallisuutta lisäävän koulutuksen suorittamisesta ja ohjaa tarvittaessa korvaavuuksien selvittämisessä. Kurssien korvaavuudet voi tarvittaessa varmistaa Anu Keräselältä.
- valmistelee ja toteuttaa piirin puheenjohtajan kanssa peruskoulutusmerkkien luovutuksen piirin kevät- tai syyskokouksessa:
 - o tilaa liitolta (Satu Virtanen) riittävän määrän peruskoulutusmerkkejä
 - o valmistelee ja allekirjoittaa todistukset yhdessä puheenjohtajan kanssa
 - o kutsuu peruskoulutuskokonaisuuden käyneen jäsenen peruskoulutusmerkin luovutustilaisuuteen.
- tekee jäsenrekisteriin (<https://maanpuolustusrekisteri.fi/>) merkinnät peruskoulutuskokonaisuuden käyneistä koulutusmerkkien luovutustilaisuuden jälkeen.
 - o Toimintatapa jäsenrekisterissä: valitaan henkilö -> muokkaa tietoja -> muistio -> MNL Peruskoulutusmerkki ja pvm -> tiedot näkyvät henkilön tiedoissa kohdassa Lisätietoja
- ilmoittaa liitolle (Satu Virtanen) piirin järjestökoulutuksen, Arjen turvallisuus -kurssin ja koko peruskoulutuksen käyneiden lukumäärän 31.1. mennessä osana piirin toimintakertomusta.
 - o ilmoitetut tiedot ylläpidetään liiton toimesta Google Drivessa sijaitsevaan taulukkoon, jossa koulutustilaisuuskohtaisesti päivämäärä, piiri, koulutuspaikka ja osallistujien lukumäärä.
- vastaanottaa ehdotuksia Arjen turvallisuus -kouluttajakoulutukseen osallistujista ja päättää piirin koulutettavat ehdokkaat yhteistyössä piirin puheenjohtajan kanssa
- toimii kouluttajalle sopivien kurssien koulutussuunnittelun tukena ja informoijana.
- aktivoi alueensa kouluttajia ja ohjaa kouluttamisesta kiinnostuneita jäseniä hankkimaan kouluttajapätevyyden.
- toimii tarvittaessa paikallisten ja alueellisten koulutusten ja kurssien järjestämisen tukena.
- toimii mahdollisuuksien mukaan MPK:n piirin koulutustyöryhmän jäsenenä.

yhteystietoja:

Anu Keränen, liiton koulutustyöryhmän pj, 040 716 6029, anu.keranen123@gmail.com

Satu Virtanen, liiton 1. varapj, 040 517 2073, satu.virtanen@maanpuolustusnaistenliitto.fi

LIITE 5.7**MNL:n piirin koulutusvastaavien koulutuspäivän sisältö**

Valmennuksen tarkoituksena on perehdyttää piirien koulutusvastaavia ja puheenjohtajia koulutusohjelman toteuttamiseen omalla alueella.

Valmennustilaisuuden tavoitteena on, että osallistuja tuntee koulutusohjelman rakenteen, tietää omat tehtävänsä sen toteuttamisessa ja tietää miten hoidetaan koulutusohjelmaan liittyvää dokumentointia yhteistyössä puheenjohtajan kanssa.

Tilaisuuden jälkeen osallistuja osaa huolehtia koulutusvastaavan tehtävästä.

Valmennuspäivän sisältö

- klo 10.00 Tervetuloa
- klo 10.15 Koulutusohjelmasta
- klo 10.45 Koulutusvastaavan tehtävät, jäsenrekisterin käyttö, kurssien hyväksilukeminen
- Klo 12.00 Lounas
- Klo 13.00 Google Driven dokumentit ja niiden hallinta
- Klo 15.00 Koulutusmerkit ja niiden luovuttaminen
- Klo 15.15 Koulutusvastaavien tehtävän kehittäminen
- Klo 15.30 Loppukeskustelu ja valmennuspäivän päätös